

[Etusivu](#) > 2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

Miten teen rikosilmoituksen?

Voit tehdä rikosilmoituksen

- Luxemburgin poliisille
- kyseisellä alueella toimivaltaiselle syyttäjälle.

Kuka tahansa voi tehdä rikosilmoituksen, mutta jos haluat osallistua oikeudenkäyntiin asianomistajana, sinun on tehtävä rikosilmoitus henkilökohtaisesti tai asianajajan välityksellä.

Rikoksen uhrina voit myös haastaa rikosentekijän suoraan poliisituomioistuimeen (*tribunal de police*) tai asian nopeutetussa menettelyssä käsittelevään piirituomioistuimen (*tribunal d'arrondissement*) rikosasioita käsittelevään jaostoon (*chambre correctionnelle*).

Rikosilmoitus on tehtävä jollakin Luxemburgin virallisista kielistä, jotka ovat luxemburg, ranska ja saksa. Jos et osaa mitään näistä kielistä, sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen. Rikosilmoitus tehdään kirjallisesti, se on vapaamuotoinen ja sen on sisällettävä seuraavat tiedot:

- uhrin sukunimi, etunimet, syntymäpaikka ja -aika, ammatti ja osoite
- vahingon aiheuttanut tapahtuma
- vahingon luonne.

Rikosilmoituksen tekemisen määräaika riippuu erityisesti rikoksen vanhentumisajasta. Määräaika vaihtelee yhdestä kymmeneen vuoteen.

Mistä voin selvittää, miten asian käsittely etenee?

Sinulla on oikeus

- siihen, että sinulle ilmoitetaan automaattisesti asian käsittelyn lopettamisesta ilman jatkotoimia ja tällaisen päätöksen perustelut
- saada pyynnöstä ilmoitus siitä, että tapaustasi tutkitaan
- saada pyynnöstä tietoa rikosoikeudellisen menettelyn etenemisestä
- siihen, että syyttäjälaitos ilmoittaa sinulle automaattisesti, minä päivänä istunto, jossa asiasi käsitellään, pidetään
- saada pyynnöstä tietoa kaikista asiaa koskevista lopullisista ratkaisuista.

Kun rikosilmoitus tehdään syyttäjälle, syyttäjä ilmoittaa uhrille asian käsittelyn etenemisestä 18 kuukauden ajan rikosilmoituksen jättämisestä tai teon ilmiantamisesta lukien sekä tiedottaa myös mahdollisesta asian käsittelyn päättymisestä ja päättymisen perustelut.

Voinko saada oikeusapua (rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana)? Millä ehdoin?

Jos uhrin varat eivät riitä eikä taatun vähimmäistulon edellytys täyty, uhrin oikeussuojan saatavuus ja mahdollisuus puolustaa oikeuksiaan varmistetaan siten, että hänellä on oikeus täysipainoiseen maksuttomaan oikeusapuun. Oikeusavun järjestää uhrin pyynnöstä asianajajaliitto (*Conseil de l'ordre des avocats*), jos uhri on

- Luxemburgin kansalainen
- ulkomaan kansalainen, jolla on sijoittautumislupa maahan
- Euroopan unionin (EU) jäsenvaltion kansalainen
- kolmannen maan kansalainen, jolla on samanlainen oikeus oikeusapuun kuin Luxemburgin kansalaisella kansainvälisen sopimuksen nojalla.

Henkilön varoihin luetaan bruttotulot ja varallisuus sekä samassa taloudessa asuvien tulot. Uhri voi saada maksutonta oikeusapua paitsi varojen puutteen vuoksi myös muista vakavista syistä, jotka liittyvät hänen sosiaaliseen tai taloudelliseen tilanteeseensa taikka perhetilanteeseensa.

Oikeusapuhakemus tehdään lomakkeella, jonka saa sosiaaliavun keskusvirastosta (*Service central d'assistance sociale*, <http://www.guichet.public.lu/citoyens/fr/organismes/service-central-assistance-sociale/index.html>). Hakemus on allekirjoitettava ja toimitettava paikallisen tuomiopiirin asianajajayhdistyksen (Diekirch tai Luxemburg) puheenjohtajalle.

Lomakkeeseen täytetään muun muassa seuraavat tiedot:

- uhrin henkilötiedot (sukunimi, etunimet, syntymäpaikka ja -aika, ammatti, osoite, siviilisääty ja kansallisuus)
- sen oikeusriidan luonne, johon oikeusapua haetaan
- uhrin perhetilanne
- uhrin [varallisuus](#).

Uhri voi myös nimetä yhden tai useampia asianajajia, jo(i)ta hän haluaa käyttää oikeusavussa, tai tarvittaessa ilmoittaa senhetkisen asianajajansa.

Hakemukseen liitetään seuraavat asiakirjat:

- kopio henkilötodistuksesta
- [todistus rekisteröinnistä yleiseen sosiaaliturvakeskukseen](#) (*Centre commun de la sécurité sociale, CCSS*), myös samassa taloudessa asuvien henkilöiden osalta
- asianomaisen henkilön ja jokaisen taloudessa asuvan henkilön osalta palkkatodistus (tai CCSS:n antama tulotodistus), todistus taatun vähimmäistoimeentulon maksamisesta, todistus työttömyydestä, eläkkeestä tai muusta vastaavasta viimeksi kuluneiden kolmen kuukauden ajalta; todistuksista on käytävä ilmi bruttomäärät (tiliotteet eivät riitä)
- jos yksikään samassa kotitaloudessa asuva henkilö ei saa avustusta kansalliselta avustusrahostolta (*Fonds national de solidarité*), kyseisen rahaston antama todistus jokaisen henkilön osalta
- jos kotitalous saa tai maksaa elatusapua, asiakirja, josta ilmenee maksettava tai saatava määrä (esimerkiksi tiliotteet viimeksi kuluneiden kolmen kuukauden ajalta)
- jokaisen samassa kotitaloudessa asuvan henkilön osalta Luxemburgin verohallinnon (*administration des contributions directes*) antama todistus siitä, että henkilöllä on tai ei ole kiinteää omaisuutta
- tarvittaessa ulkomailla sijaitsevien kiinteistöjen omistusta koskevat asiakirjatodisteet
- irtainta omaisuutta (esim. käteinen raha, säästöt, osakkeet ja joukkovelkakirjat) koskevat asiakirjatodisteet
- jos perhe asuu vuokra-asunnossa, kopio vuokrasopimuksesta ja edellisten kolmen vuoden vuokratositteet
- jos kotitalous maksaa asuntolainaa, todiste kuukausittaisesta maksuerästä
- kiinteistöistä ja irtaimesta omaisuudesta saatavia tuloja koskevat asiakirjatodisteet
- kyseessä olevaa tapausta koskevat asiakirjat.

Voinko saada korvauksen kuluista (jotka aiheutuvat osallistumisestani rikostutkintaan/oikeudenkäyntiin)? Millä ehdoin?

Kun varojen riittämättömyys on tarkistettu, asianajajayhdistyksen puheenjohtaja tai hänen tähän tehtävään valtuuttamansa jäsen ilmoittaa oikeusavun myöntämisestä tai epäämisestä tavallisella kirjeellä, jos oikeusapu myönnetään, ja kirjatulla kirjeellä, jos se evätään. Puheenjohtaja nimeää uhrin vapaasti valitseman asianajajan tai, jos valintaa ei ole tehty tai puheenjohtaja pitää valintaa epäasianmukaisena, puheenjohtaja määrää tehtävään valitsemansa asianajajan.

Asiaa käsittelevä tuomioistuin nimeää notaarit ja haastemiehet viran puolesta oikeusavun yhteydessä.

Jos oikeusapu myönnetään oikeudenkäyntimenettelyn aikana, uhrille aiheutuneet kulut korvataan.

Kulut, joita ei korvata

Jos uhri saa oikeusapua ja hänet velvoitetaan vastaamaan kuluista, kuluista vastaa valtio.

Rikosasioissa oikeusapua ei myönnetä tuomitun maksettavaksi määrättyjen kulujen ja sakkojen korvaamiseen.

Jos asian käsittely päätetään lopettaa, ennen kuin se saatetaan tuomioistuimen käsiteltäväksi, voinko hakea muutosta tällaiseen päätökseen?

Jos asian käsittely päätetään lopettaa, ennen kuin se saatetaan tuomioistuimen käsiteltäväksi, käsittelyn lopettamista koskevassa tiedotteessa täsmennetään edellytykset, joiden täytyessä uhri voi saattaa asian vireille haastehakemuksella tai nostamalla siviilikanteen.

Jos teoista määrättävät laissa säädetyt seuraamukset ovat rikosoikeudellisia rangaistuksia tai rikkomusrangaistuksia, tiedotteessa ilmoitetaan, että uhri voi ottaa yhteyttä valtakunnansyyttäjään (*procureur général d'Etat*), jolla on oikeus määrätä syytteen nostamisesta.

Jos jaostokäsittelyssä päätetään, ettei rikosasiaa viedä tuomioistuimeen, joka päättäisi epäillyn syyllisyydestä, uhri voi valittaa päätöksestä muutoshakutuomioistuimen rikosjaostoon (*Chambre du conseil de la Cour d'appel*). Tällöin uhrilla on oikeus esittää kyseiselle jaostolle pyyntöjä ja lausuntoja.

Jos rikosjaosto päättää olla käsittelemättä asiaa pelkästään tosiseikkojen eikä oikeuskysymysten perusteella, uhri voi nostaa kanteen siviiliasioita käsittelevässä tuomioistuimessa saadakseen korvauksen aiheutuneesta vahingosta.

Voinko osallistua oikeudenkäyntiin?

Kuten esi-/rikostutkinnan aikana, rikoksen uhri voi osallistua oikeudenkäyntimenettelyyn ilman mitään erityisasemaa tai asianomistajana.

Uhri voi osallistua sekä julkisiin että suljetuin ovin pidettäviin istuntoihin, mutta vain, jos hänet kutsutaan sinne todistajaksi. Uhri voidaan kutsua todistajaksi myös asianosaisten kuulemiseen. Syyttäjä lähettää tätä varten uhrille kirjallisen kutsun. Uhrin on vastattava sekä tuomarin että vastapuolen asianajajan kysymyksiin. Oikeudenkäynnin aikana uhri istuu istuntosalin takaosassa, jotta hän ei joudu suoraan kontaktiin syytetyn kanssa.

Asianomistaja saa kirjallisen kutsun saapua asianosaisten kuulemiseen. Hänellä on myös oikeus osallistua sekä julkisiin että suljetuin ovin pidettäviin käsittelyihin, ja hänen on oltava paikalla esittämässä vaatimuksensa. Asianomistaja puhuu lähtökohtaisesti todistajien kuulemisen jälkeen. Hänellä on oikeus käsitellä kaikkia yksityisoikeudellisiin etuihinsa liittyviä kysymyksiä ja todistaa tosiseikoista.

Mikä on virallinen roolini oikeusjärjestelmässä? Olenko esimerkiksi uhri, todistaja, asianomistaja tai yksityinen syyttäjä? Voinko valita roolini itse?

Virallinen roolisi oikeusjärjestelmässä on rikoksen uhri ilman erityisasemaa. Sinulla on kuitenkin oikeus olla asianomistajana siviiliasiaissa.

Mitä oikeuksia ja velvollisuuksia minulla on tässä roolissa?

Sinulla on oikeus erityisesti

- käyttää osaamaasi kieltä tai muussa tapauksessa tulkkia tehdessäsi rikosilmoituksen poliisilaitoksella
- saada maksutta kopio tekemästasi rikosilmoituksesta ja sen tueksi toimittamistasi asiakirjoista
- saada osaamallasi kielellä laadittu todistus, jossa mainitaan asian numero sekä ilmiannon päivämäärä ja paikka, sekä saada vastaanottoilmoitus syyttäjälle tekemästasi ilmoituksesta
- käyttää avustajanasi tai edustajanasi asianajajaa
- siihen, että sinulle ilmoitetaan automaattisesti asian käsittelyn päättämisestä ilman jatkotoimia ja tällaisen

päätöksen perustelut

- saada pyynnöstä ilmoitus siitä, että tapaustasi tutkitaan
- saada pyynnöstä tietoa rikosoikeudellisen menettelyn etenemisestä
- saada syyttäjältä automaattisesti ilmoitus istuntopäivästä, jona asiasi käsitellään
- saada pyynnöstä tietoa kaikista asioista koskevista lopullisista ratkaisuista
- pyytää välitoimista päättävää tuomaria antamaan väliaikaisen ratkaisun sillä edellytyksellä, ettei vastapuolen vastuuvollisuutta voida kyseenalaistaa vakavasti.

Asianomistajana sinulla on lisäksi oikeus

- vaatia syytetyltä vahingonkorvausta
- osallistua tutkintatuomarin suorittamaan esitutkintaan
- pyytää tutkintatuomaria määräämään uusia tutkintatoimia
- nostaa tuomioistuimessa kanne tietyistä tutkintatoimista, jotka vaikuttavat yksityisiin etuihisi
- tulla kuulluksi vain, jos haluat
- kohdata syytettyä tarvittaessa kasvojen takana
- tutustua asiakirja-aineistoon tutkintatuomarin toimistossa syytetyn ensimmäisen kuulustelun jälkeen ja päivää ennen kutakin sellaista tutkintatoimea, johon tarvitaan oikeusapua
- pyytää tutkintatuomarilta kopio asiakirja-aineistosta esitutkinnan päätyttyä
- pyytää asiantuntijan lausuntoa, todistajien kuulemista ja takavarikoitujen esineiden palauttamista
- osallistua rikospaikalla tehtävään tutkintaan.

Voinko antaa oikeudenkäynnin aikana lausuman tai esittää todisteita? Millä ehdoin?

Todistaja voi osallistua istuntoihin ja paljastaa tuomarille valan velvoittamana kaiken, mitä hän tietää tosiseikoista. Todistajan on vastattava sekä tuomarin että vastapuolen asianajajan kysymyksiin.

Asianomistaja voi käsitellä kaikkia yksityisoikeudellisiin etuihinsa liittyviä kysymyksiä ja todistaa tosiseikoista. Asianomistajan asianajaja voi esittää kysymyksiä asiantuntijoille ja puolustuksen todistajille.

Kaikki todisteet voidaan lähtökohtaisesti hyväksyä edellyttäen, että järjen ja kokemuksen perusteella tunnustetaan, että tuomari voi tehdä todisteiden perusteella ratkaisunsa. Todisteita voidaan esittää, jos osapuolet ovat voineet käydä niistä kontradiktorisen keskustelun.

Mitä tietoja saan oikeudenkäynnin aikana?

Sinulle toimitetaan seuraavat tiedot:

- pyynnöstä: rikosoikeudellisen menettelyn tilanne
- automaattisesti: sen istunnon päivämäärä, jossa asia ratkaistaan
- pyynnöstä: kaikki asioita koskevat lopulliset ratkaisut.

Voinko tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin?

Kun poliisille tehdään rikosilmoitus, ilmoituksen tekijä saa maksutta kopion siitä heti tai kuukauden kuluessa ilmoituksen tekemisestä. Ilmoituksen tekijä voi myös pyytää hänen asiaansa käsittelevää tuomioistuinta määräämään erityisiä menettelytoimia.

Jos rikosilmoituksen tekijä on asianomistajana, hänellä on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon tutkintatuomarin toimistossa syytetyn ensimmäisen kuulustelun jälkeen ja päivää ennen kutakin kuulemista, johon tarvitaan oikeusapua.

Kun menettely on saatettu päätökseen, tutkintatuomari toimittaa asiakirja-aineiston syyttäjälle. Asianomistajana sinulla on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon viimeistään kahdeksan arkipäivää ennen asian jaostokäsittelyä.

Asianomistajalla ja henkilöllä, joka voi osoittaa, että kyseessä on hänen henkilökohtainen oikeutettu etunsa, on oikeus saada kopio asiakirja-aineistosta, lukuun ottamatta takavarikoituja asiakirjoja, kohtuullisessa ajassa ennen

vahvistettua istuntopäivää. Kopioita on pyydetty syyttäjältä.

■ Päivitetty viimeksi: 27/02/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.